

MØBLER, BEKLÆDNING OG DE KREATIVE DESIGNERERHVERV

• • •

(Analyse) af livsstilserhvervene Møbler,
beklædning og det kreative designerhverv

2018

Lifestyle & Design Cluster.

1. Resume	1
2. Indledning	3
3. Beskæftigelse i Møbler, Beklædning og det kreative designerhverv	4
Vækst i beskæftigelsen siden 2012	4
Beklædning udgør 55 procent	6
Hovedstaden og Midtjylland dominerer inden for Beklædning	7
Møbeldominans i Midtjylland	7
Region Hovedstaden trækker beskæftigelsen inden for Design	9
4. Specialiseringsgrad i danske klynger	10
Styrkeposition i Region Midtjylland inden for Møbler, Beklædning og det kreative designerhverv	10
5. Uddannelsesbaggrund i livsstilserhvervene	12
Akademikere stormer ind i Møbler og Beklædning	12
Halvdelen af alle beskæftigede i Design har en videregående uddannelse	14
6. Økonomiske nøgletal	15
Stærk international orientering i livsstilserhvervene	16
7. Vækst og overlevelse i nye virksomheder inden for Møbler, Beklædning og det kreative designerhverv	26
Øget iværksætteraktivitet efter finanskrisen	26
8. Bilag	31
Bilag 1 – Statistikgrundlag	31
Bilag 2 – Definitioner	32

1. Resume

Region Midtjylland står stærkt inden for livsstilserhvervene Møbler, Beklædning og Design, hvor regionen har landets højeste specialiseringsgrad. Dette skyldes primært den fortsat stærke position inden for fremstilling og handel med Møbler og Beklædning, mens Region Hovedstaden har den højeste specialisering inden for Design.

Øget aktivitetsniveau i livsstilserhvervene. Livsstilserhvervene er for alvor på vej ud af finanskrisens skygge. Aktivitetsniveauet er øget, og beskæftigelsesfremgangen, der startede i 2012, er fortsat ind i 2017. I denne periode er antal lønmodtagere i livsstilserhvervene øget med 11 procent. I november 2016 beskæftigede Møbler, Beklædning og Design i alt 86.271 personer svarende til 80.898 lønmodtagerjob. Beklædning er den klart største branche med 55 procent af beskæftigelsen i 2016. Møbler tegner sig for lidt mere end en tredjedel, mens Design beskæftiger knap 9 procent. Udviklingen, siden finanskrisens start, er forskellig i de tre erhverv. Beklædning tog et stort dyk, men stabiliserede sig hurtigt efter finanskrisen, Møbler blev hårdest ramt og har haft svært ved at genvinde samme styrke, mens Design har haft stor vækst i hele perioden siden 2008.

Akademikere stormer ind i livsstilserhvervene. Inden for Møbler og Beklædning er antallet af akademikere steget med over 79 procent fra 2008 til 2016. Dette ligger væsentligt over udviklingen i Alle erhverv. I Design er beskæftigelsen især gået frem for personer med en kort eller mellemlang uddannelse, hvor der på landsplan er tale om en vækst på 83 procent. På trods af de seneste års udvikling har Møbler og Beklædning fortsat en lavere andel af beskæftigede med en universitetsuddannelse sammenlignet med Alle erhverv. I Design er andelen af universitetsuddannede næsten dobbelt så stor i forhold til i Alle erhverv, og mere end halvdelen af alle beskæftigede i Design har en videregående uddannelse.

Livsstilserhvervene når ud over landets grænser. Livsstilserhvervene er kendetegnet ved, at en stor del af virksomhederne eksporterer. Andelen af virksomheder med eksport er især høj inden for Møbler, hvor 37 procent af virksomhederne eksporterer. I både Beklædning og Design gælder dette for knap hver fjerde virksomhed, mens det for Alle erhverv kun er 13 procent af virksomhederne, der eksporterer. Eksportens del af omsætningen skiller sig særligt ud i Møbler og Beklædning, der begge har en højere eksportandel end Alle erhverv.

Eksporten trækker omsætningsfremgangen. Livsstilserhvervene omsatte samlet for 147,2 milliarder kroner i 2015, hvoraf Beklædning tegner sig for 56 procent, Møbler for 40 procent og Design 4 procent. Den samlede omsætning er øget med 6,9 milliarder kroner siden 2008. I samme periode er eksportomsætningen gået frem fra 43 milliarder kroner til 56 milliarder, hvilket betyder, at eksporten skaber hele væksten, mens hjemmemarkedet ikke har nået niveauet fra før finanskrisen satte ind.

Midtjylland tegner sig for halvdelen af eksporten i Møbler og Beklædning. Livsstilserhvervenes store eksporttunge virksomheder har i stort omfang hovedsæde i Region Midtjylland, hvor mere end halvdelen af eksporten findes både inden for Møbler og Beklædning. Eksportkoncentrationen er tilmed forøget inden for beklædning, hvor 59 procent af eksportomsætningen i 2015 findes i de store midtjyske virksomheder, fx Bestseller, Hummel, DK Company mv.

Øget produktivitet i livsstilserhvervene. Værditilvæksten per årsværk har generelt været stigende i alle tre livsstilserhverv fra 2008 til 2015. Dette gør sig gældende på trods af, at den absolutte værditilvækst i Møbler er faldet med 2 procent i samme periode. Værditilvæksten har haft den bedste udvikling i Design, hvor den er steget med 47 procent fra 2008 til 2015, mens Beklædning er øget med 4 procent til trods for et mindre fald fra 2014 til 2015. Til sammenligning er den samlede værditilvækst i Alle erhverv 12 procent højere i 2015 end i 2008.

Øget iværksætteraktivitet i livsstilserhvervene. I 2016 blev der etableret rekordmange virksomheder inden for Design, mens nyetableringerne i Møbler og Beklædning fortsat har et stykke op til niveauet før finanskrisen. Den høje fornyelsesgrad i Design betyder, at de seneste 5 iværksætterårgange bidrager med hele 20 procent af branchens beskæftigelse i 2016. Til sammenligning ligger Møbler og Beklædning og Alle erhverv på 7 procent.

2. Indledning

Livsstilserhvervene Møbler og Beklædning har siden Erhvervsministeriets (1995) kortlægning af danske styrkepositioner været fremhævet som en erhvervsklynge, der har en høj international konkurrenceevne.

Erhvervsmæssige ressourceområder og kompetenceklynger bliver hyppigt anvendt ved kortlægningen af regionale og tværkommunale styrkepositioner, og har i de senere år været centrale begreber i den danske erhvervspolitik. På nationalt plan kortlagde Erhvervsministeriet allerede i Erhvervsredegørelsen fra 1995 de otte ressourceområder, som dansk erhvervsliv har specialiseret sig i. Fælles for disse internt sammenhængende klynger af brancher var, at de hver især repræsenterede én af Danmarks erhvervsmæssige internationale styrkepositioner. For at en branche kan blive klassificeret som en styrkeposition, skal kriterier om høj eksportvolumen og eksportspecialisering samt evnen til at øge markedsandele, opnå høj aflønning og indtjening være opfyldt.

Fokus i nærværende publikation er livsstilserhvervenes samlede værdikæder. Her er Møbler og Beklædning udvidet med det kreative designerhverv, som blandt andet er underleverandør til Møbler og Beklædning. Opdelingen af erhvervslivet i ressourceområder og værdikæder erstatter den traditionelle inddeling i sektorer og brancher. Den traditionelle inddeling fanger ikke altid den indbyrdes sammenhæng mellem forskellige typer af brancher, eksempelvis mellem design, og fremstilling af beklædning og selve engros- og detailhandlens salg.

Historisk har Møbler og Beklædning stået stærkt i Region Midtjylland. Det skyldes især fremstillingserhvervene, som positionerer Region Midtjylland som en magtfaktor inden for ressourceområdet med Herning og Ikast-Brande-kommune i spidsen – en styrkeposition, der er velbeskrevet i nationale og internationale videnskabelige artikler.

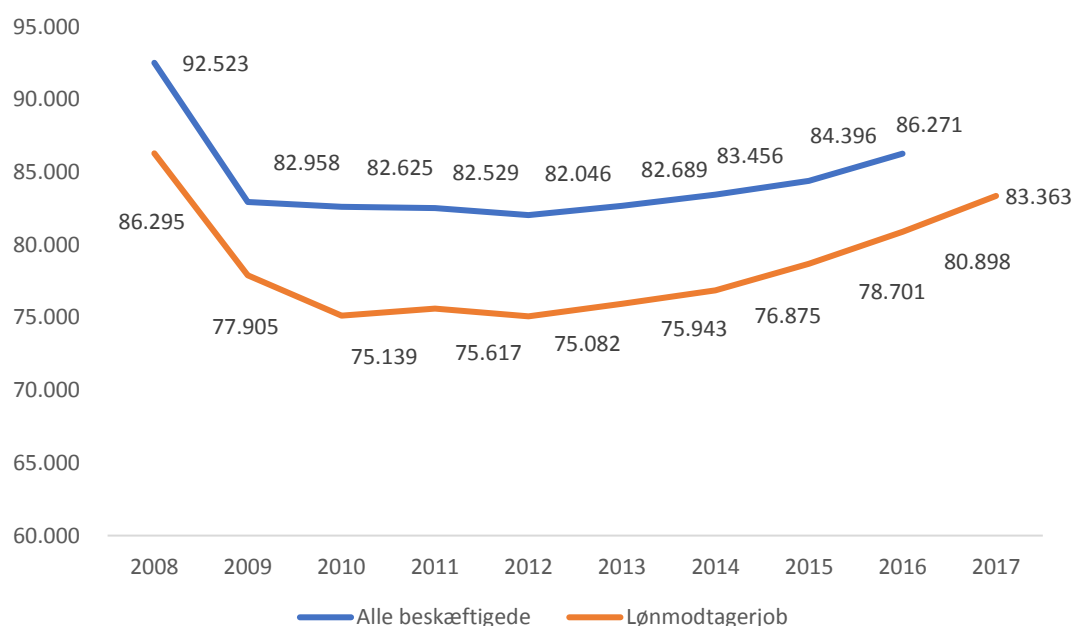
3. Beskæftigelse i Møbler, Beklædning og det kreative designerhverv

Vækst i beskæftigelsen siden 2012

Møbler, Beklædning og Design er som nævnt en af Danmarks internationale styrkepositioner og ifølge specialkørsler fra Danmarks Statistik beskæftigede livsstilserhvervene godt 86.000 personer i november 2016. Finanskrisen kostede mange arbejdspladser. På blot et enkelt år forsvandt godt 9.000 job, og de efterfølgende tre år bød på svage fald. Først i 2013 begyndte det igen at gå fremad, og antallet af beskæftigede er øget med mere end 4.000 personer frem til udgangen af 2016. Aktivitetsniveauet øges ligeledes fra 2016 til 2017, hvor antallet af lønmodtagerjob går frem med 3 procent jf. figur 1.

Beskæftigelsen baseret på den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik er opgjort frem til november 2016, mens fuldtidsbeskæftigelsen baseret på virksomhedernes indberetninger af elndkomst kan opgøres helt frem til fjerde kvartal 2017. Den markante forskel på de to mål skyldes, at livsstilserhvervene har relativt mange selvstændige erhvervsdrivende, der ikke er indregnet i statistikken over lønmodtagere, men tendensen i tallene er den samme.

Figur 1. Antal beskæftigede i Møbler, Beklædning og Design 2008-2017*

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistiks Lønmodtager beskæftigelse (LBESK) og Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik (RAS), beregninger foretaget af eStatistik

* RAS er opgjort per november. LBESK værdier 2008-2017 er gennemsnit af årets fire kvartaler.

Region Midtjylland har det største aktivitetsniveau målt på antal lønmodtagerjob inden for livsstilserhvervene. Regionen har godt 27.000 job i 2017, hvilket svarer til 33 procent af den samlede lønmodtagerbeskæftigelse i de tre erhverv. Region Hovedstaden følger umiddelbart efter som den næststørste region med 31 procent. Region Hovedstaden har ligesom Region Midtjylland oplevet vækst i beskæftigelsen de sidste år og har som den eneste region et højere aktivitetsniveau i 2017 end før finanskrisens start i 2008. I de øvrige tre regioner er beskæftigelsen stabiliseret.

Figur 2: Udvikling i antal lønmodtagerjob i Møbler, Beklædning og Design opgjort efter region, 2008-2017

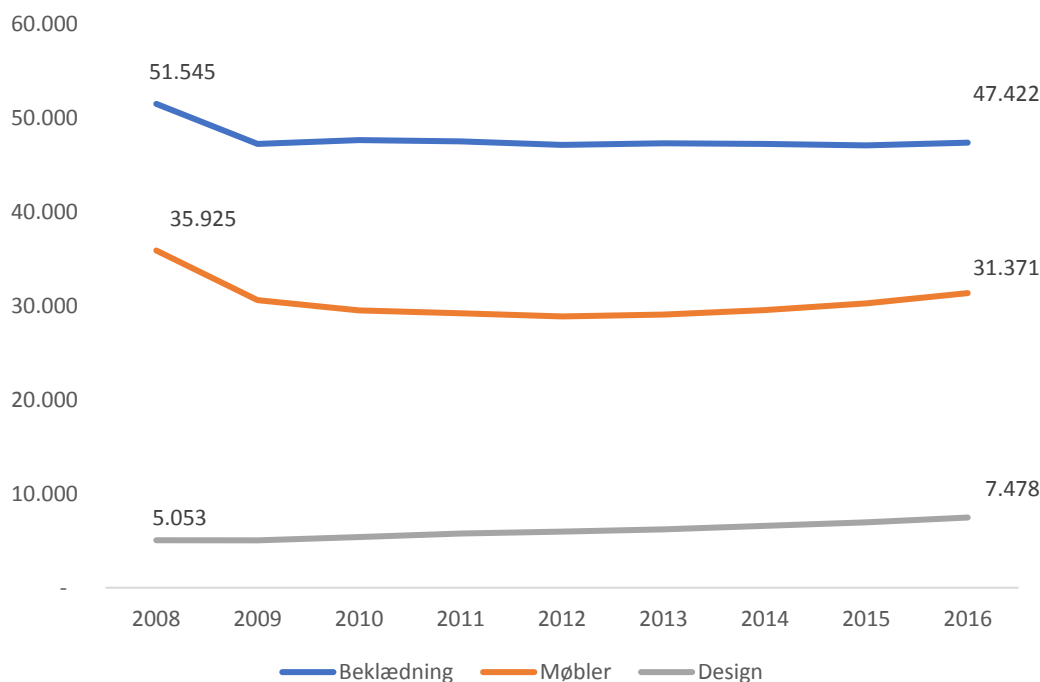
Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistiks LBESK, beregninger udført af eStatistik

Beklædning udgør 55 procent

Beklædning er den klart største delbranche med 47.422 job i 2016 svarende til 55 procent af livsstilserhvervenes samlede beskæftigelse. Møbler tegner sig for 31.371 job, hvilket svarer til 36 procent af beskæftigelsen, mens Design er klyngens mindste delbranche med 7.478 beskæftigede i 2016.

Finanskrisen ramte de tre områder på vidt forskellig vis. Krisen gik hårdest ud over Møbler, hvor flere end 5.000 personer, svarende til 15 procent, mistede deres job imellem november 2008 og november 2009. Beskæftigelsen inden for Møbler fortsatte med at falde helt frem til 2012, hvorefter der har været et par procents fremgang. Beskæftigelsen faldt med 8 procent inden for Beklædning fra november 2008 til november 2009, men har stabiliseret sig på godt 47.000 beskæftigede. Finanskrisens betydning var marginal i Designbranchen, som har knap 2.500 flere ansatte i november 2016 end i november 2008.

Figur 3: Udvikling i antal beskæftigede i den private sektor i Møbler, Beklædning og Design, november 2008-november 2016

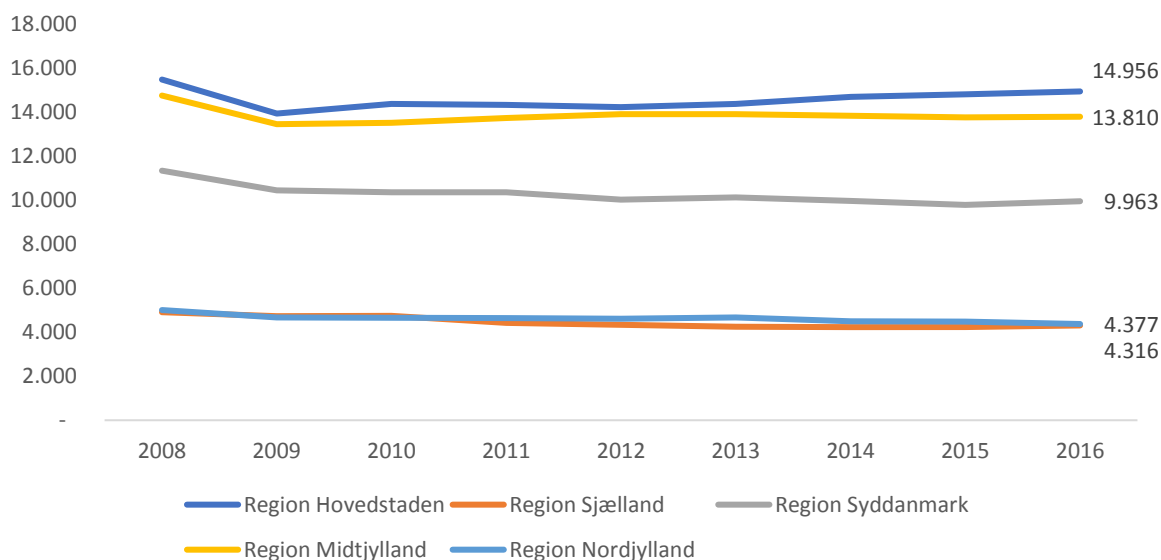
Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik, beregninger udført af eStatistik

Hovedstaden og Midtjylland dominerer inden for Beklædning

Med 14.956 beskæftigede i 2016 er Region Hovedstaden den største målt på beskæftigelsen inden for Beklædning, mens Region Midtjylland følger umiddelbart efter med 13.810 job. De to regioner udgør tilsammen 61 procent af beskæftigelsen og har haft lignende forløb siden finanskrisen, hvor beskæftigelsen faldt i 2009, men antallet af job er steget støt de efterfølgende år. Region Hovedstaden er tættest på at være tilbage på før-krise niveau, men beskæftigelsen i 2016 er stadig 3,5 procent lavere end i 2008.

Region Syddanmark er den tredjestørste region inden for Beklædning og ligger størrelsesmæssigt midt mellem de øvrige regioner. Beskæftigelsesniveauet i Region Syddanmark lå i 2016 fortsat 12 procent under niveauet fra før finanskrisens start. Det samme relative jobtab gør sig gældende for Region Sjælland og Region Nordjylland, der hver især beskæftiger godt 4.300 personer inden for Beklædning.

Figur 4: Udvikling i antal beskæftigede i den private sektor i Beklædning opgjort efter region, november 2008-november 2016

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik, beregninger udført af eStatistik

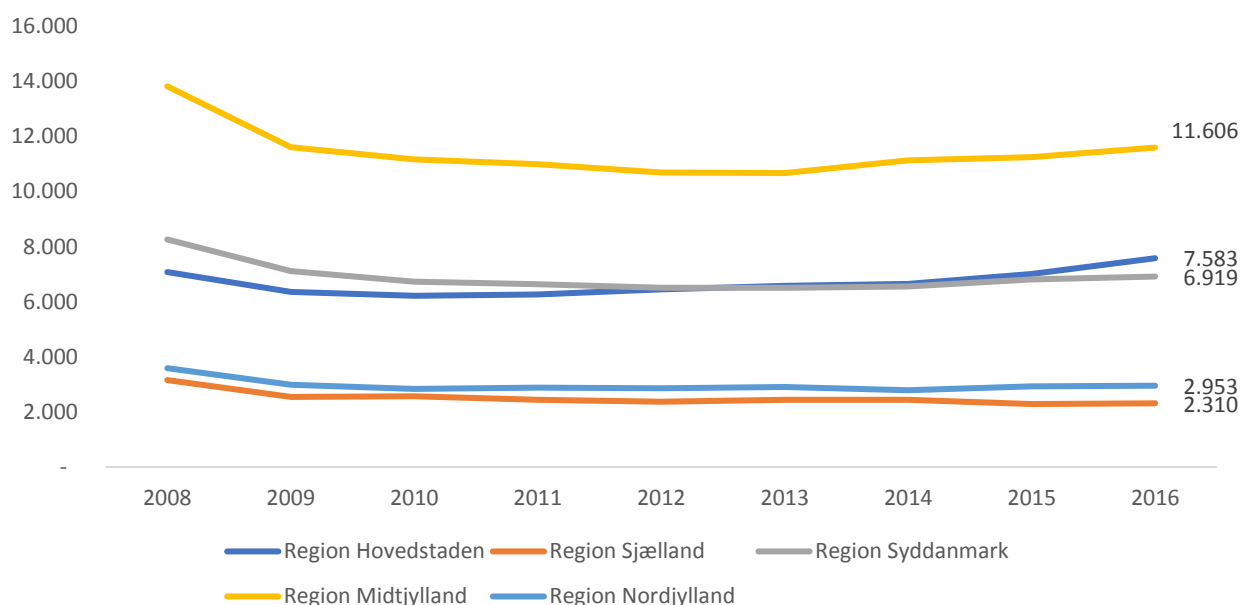
Møbeldominans i Midtjylland

Region Midtjylland er den dominerende Møbelregion, når der måles på beskæftigelsen. I 2016 var der 11.606 beskæftigede i den Midtjyske møbelsektor svarende til 37 procent af beskæftigelsen på landsplan. Der har været fremgang på 930 personer svarende til 9 procent fra november 2013 til 2016. På trods af beskæftigelsesfremgangen fra 2013 til 2016 ligger beskæftigelsen fortsat 16 procent under niveauet fra før finanskrisen i 2008, hvor knap 14.000 arbejdede med møbler i Midtjylland.

Region Hovedstaden og Region Syddanmark beskæftiger hhv. 7.583 og 6.919 personer i 2016. Region Hovedstaden er dermed trukket fra Region Syddanmark i de seneste år. Region Hovedstaden er den eneste region med en højere beskæftigelse inden for Møbler end i 2008. Region Hovedstaden havde en samlet vækst på 7 procent fra 2008 til 2016. I de øvrige regioner er der fortsat langt til niveauet fra 2008. Værst ser det ud i Region Sjælland, der har tabt 27 procent af alle job inden for Møbler.

2009 var det klart værste år for alle landets fem regioner, men også i de efterfølgende år var der en svag nedadgående tendens på tværs af landet. Først i 2013 blev udviklingen stabiliseret, og alle regioner på nær Region Sjælland har vækst i beskæftigelsen fra november 2012 til november 2016.

Figur 5: Udvikling i antal beskæftigede i den private sektor i Møbler opgjort efter region, november 2008-november 2016

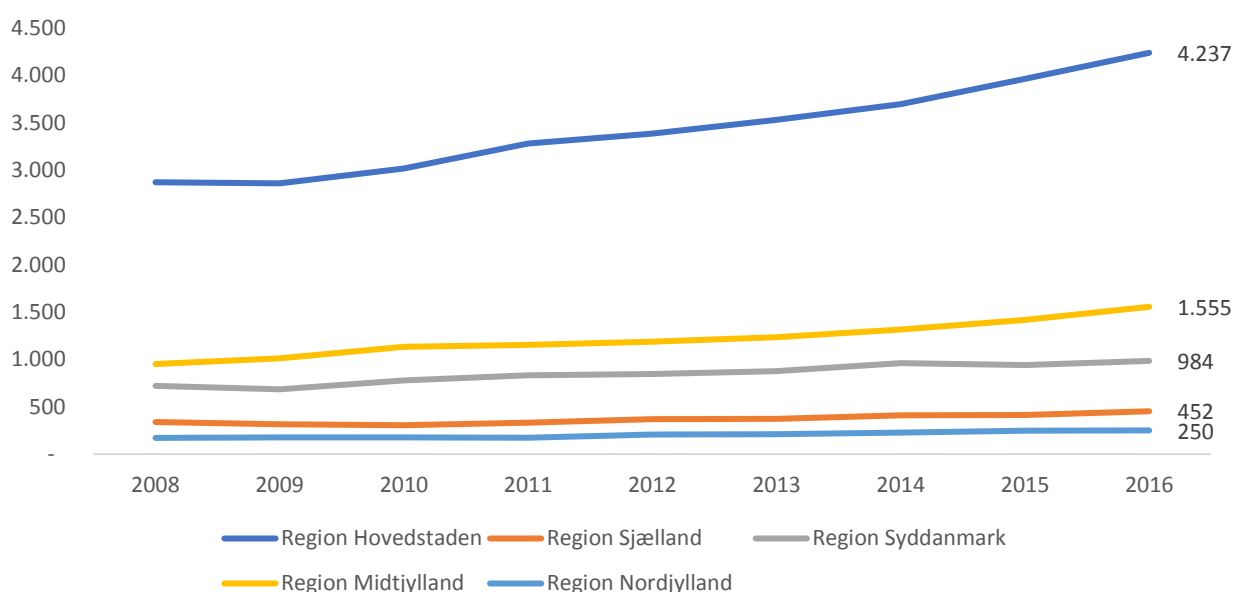

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik, beregninger udført af eStatistik

Region Hovedstaden trækker beskæftigelsen inden for Design

Region Hovedstaden tegner sig med 4.237 job for 57 procent af beskæftigelsen i designerhvervet. Designerhvervet fylder ikke meget i beskæftigelsesstatistikkerne, men det er et erhverv kendetegnet ved meget høj vækst. Finanskrisen påvirkede ikke designerhvervet nævneværdigt, og samtlige regioner har øget beskæftigelsen med mere end 30 procent siden 2008. Med en fremgang på 64 procent er beskæftigelsesvæksten størst i Region Midtjylland, mens Region Hovedstaden følger efter med en fremgang på 48 procent.

Figur 6: Udvikling i antal beskæftigede i den private sektor inden for Design opgjort efter region, november2008-november2016

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik, beregninger udført af eStatistik

4. Specialiseringsgrad i danske klynger

Styrkeposition i Region Midtjylland inden for Møbler, Beklædning og det kreative designerhverv

For at vurdere betydningen af regionale styrkepositioner anvendes et specialiseringsindeks, der er illustreret i tabel 1. Specialiseringsindekset udtrykker, hvor stor en andel, der er beskæftiget inden for en specifik erhvervsklynge i landets regioner i forhold til klyngens beskæftigelsesandel i hele landet. Grønne tal angiver, at koncentrationen af beskæftigede er særligt høj, mens de røde tal indikerer en særlig lav specialiseringsgrad.

Det fremgår af tabel 1, at Region Midtjyllands to mest specialiserede erhvervsklynger er Møbler, Beklædning og det kreative designerhverv samt Energi og miljø. Specialiseringsgraden inden for Møbler, Beklædning og det kreative designerhverv er i Region Midtjylland på 136, hvilket betyder, at der i 2016 er relativt 36 procent flere beskæftigede i Møbler, Beklædning og design i Region Midtjylland end på landsplan.

Der er store regionale forskelle på specialiseringen inden for klyngerne. Region Hovedstaden står stærkt inden for It og kommunikation og Medico og sundhed, mens Region Nordjylland er specialiseret inden for Fødevarer. Region Sjælland er ligeledes stærkt repræsenteret inden for Fødevarer, men har særligt mange beskæftigede inden for Medico og sundhed.

Tabel 1: Specialiseringsindeks¹ opgjort efter region og ressourceområde i den private sektor, 2016

	Region Hovedstaden	Region Sjælland	Region Syddanmark	Region Midtjylland	Region Nordjylland
Fødevarer	55	128	129	114	141
Møbler, Beklædning og Design	88	74	99	136	91
Turisme	108	90	102	88	108
Bygge og bolig	87	116	106	105	110
It og kommunikation	149	58	60	90	80
Transport	80	109	119	98	109
Energi og miljø	41	79	133	153	146
Medico og sundhed	133	137	68	70	78
Øvrige Erhverv	120	87	92	91	81

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik, beregninger udført af eStatistik

¹ Specialiseringsindekset er beregnet som den andel af beskæftigede i regionen, der arbejder inden for en bestemt erhvervsklynge, divideret med andelen af beskæftigede i samme klynge i hele landet.

Det fremgår af en detaljeret analyse af specialiseringsgraden inden for Møbler, Beklædning og Design, at Region Midtjylland har en høj koncentration af beskæftigede inden for fremstilling af både Møbler og Beklædning.

Generelt er beskæftigelsen inden for livsstilserhvervene ujævnt fordelt. Region Hovedstaden har relativt få beskæftigede inden for fremstilling af Møbler og Beklædning, men er meget specialiseret inden for det kreative designerhverv. Inden for serviceerhvervene i Møbler og Beklædning er der en nogenlunde jævn specialiseringsgrad på tværs af regionerne dog med en overvægt af beskæftigede i Region Midtjylland, hvor man finder hovedsæderne for de store handelsvirksomheder som Bestseller og JYSK.

Tabel 2: Specialiseringsindeks opgjort efter region og delressourceområde i den private sektor, 2016

		Region Hovedstaden	Region Sjælland	Region Syddanmark	Region Midtjylland	Region Nordjylland
Fremstilling	Møbler	21	40	140	207	122
	Beklædning	26	60	126	177	183
Service	Møbler	90	79	93	138	86
	Beklædning	99	85	95	122	83
	Design	159	54	65	90	35

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik, beregninger udført af eStatistik

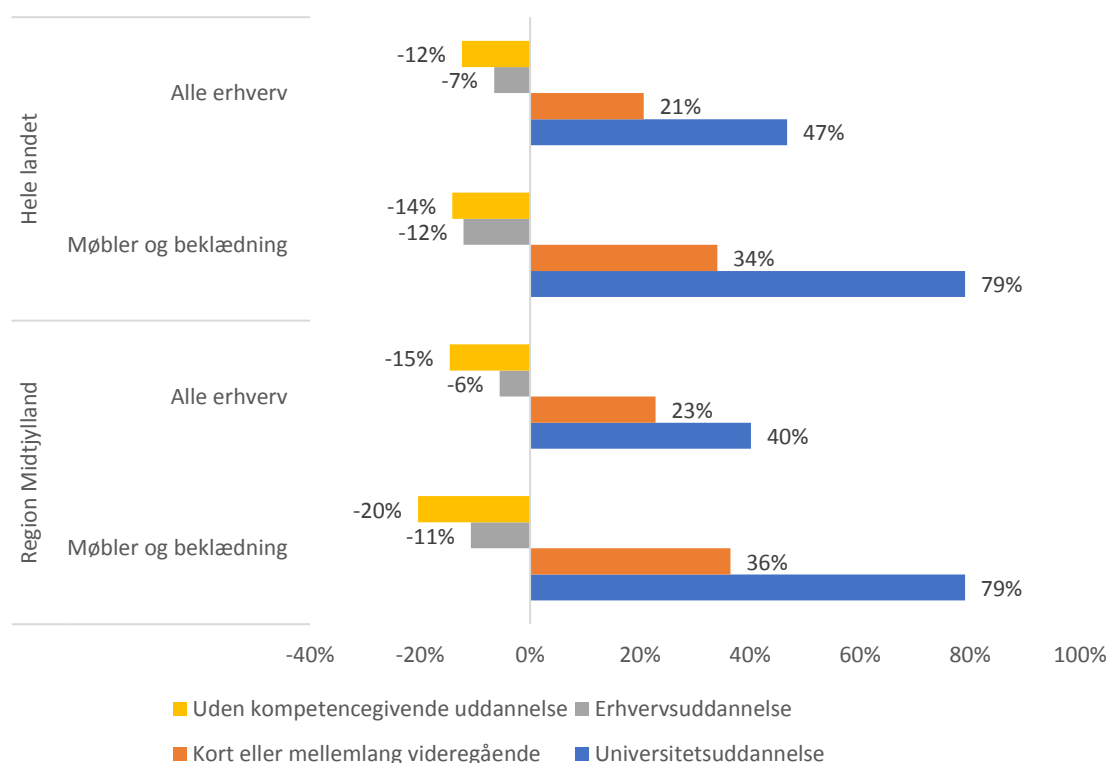
5. Uddannelsesbaggrund i livsstilserhvervene

Akademikere stormer ind i Møbler og Beklædning

Udviklingen inden for Møbler og Beklædning fra fremstilling til handel og service har medført en eksplosiv vækst i antallet af højtuddannede i livsstilserhvervene. Til gengæld er antallet af beskæftigede med enten en erhvervsfaglig uddannelse eller uden kompetencegivende uddannelse faldet. Denne tendens er ikke unik for Møbler og Beklædning, men den er markant.

Antal beskæftigede med en universitetsuddannelse inden for Møbler og Beklædning er på landsplan, finanskrisen til trods, steget med 79 procent fra november 2008 til november 2016. Dette er en større stigning end i Alle erhverv. Samtidig er antallet af beskæftigede med en kort eller mellemlang uddannelse øget med 34 procent, hvilket skal sammenlignes med 21 procent for Alle erhverv. Inden for Møbler og Beklædning er der et fald i antal beskæftigede uden kompetencegivende uddannelse og med erhvervsfaglig uddannelse på henholdsvis 14 og 12 procent. Billedet er det samme i Region Midtjylland, hvor universitetsuddannede inden for Møbler og Beklædning er steget med 79 procent, mens beskæftigede med en kort eller mellemlang uddannelse er gået frem med 36 procent.

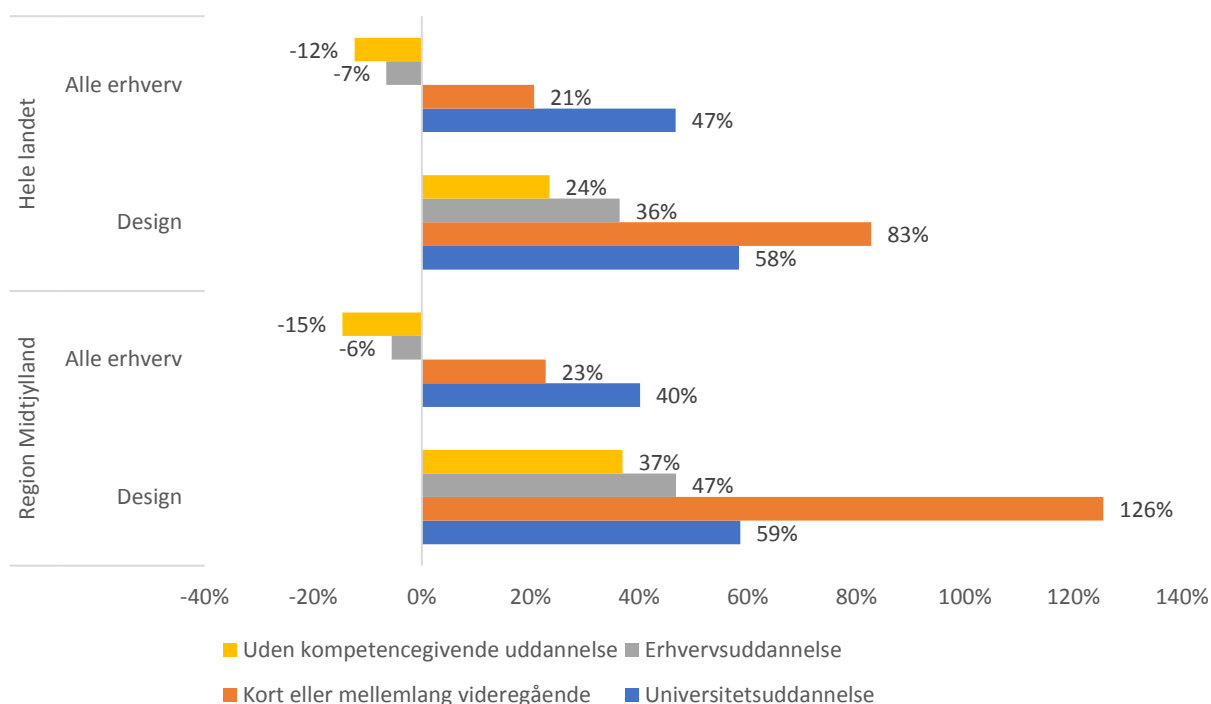
Figur 7a: Udvikling i antal beskæftigede i Møbler og Beklædning og Alle erhverv i den private sektor i Region Midtjylland og Hele landet efter uddannelsesniveau, 2008-2016

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik, beregninger udført af eStatistik

Designerhvervet adskiller sig markant fra alle de øvrige erhverv. Her er der stor vækst i alle uddannelseskategorier både i Region Midtjylland og i hele landet. Det er bemærkelsesværdigt, at antallet af job øges med 24 procent blandt personer uden kompetencegivende uddannelse og 36 procent blandt personer med en erhvervsfaglig uddannelse. Antal beskæftigede med en kort og mellemlang uddannelse nærmest eksploderer med en vækst på 83 procent i hele landet og 126 procent i Region Midtjylland. Det er ligeledes værd at bemærke, at vækstraten for de universitetsuddannede ligger over niveauet for Alle erhverv, men lavere end niveauet inden for Møbler og Beklædning.

Figur 7b: Udvikling i antal beskæftigede i Design og Alle erhverv i den private sektor i Region Midtjylland og Hele landet efter uddannelsesniveau, 2008-2016

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik, beregninger udført af eStatistik

Halvdelen af alle beskæftigede i Design har en videregående uddannelse

Til trods for de pæne stigninger i antal højtuddannede har Møbler og Beklædning i forhold til Alle erhverv fortsat relativt få beskæftigede med en universitetsuddannelse. På landsplan er andelen af beskæftigede med en universitetsuddannelse inden for Alle erhverv næsten dobbelt så høj sammenlignet med Møbler og Beklædning. De beskæftigede inden for Møbler og Beklædning har i højere grad en erhvervsfaglig uddannelse eller er uden en kompetencegivende uddannelse sammenlignet med alle beskæftigede i hele landet. Tendensen er dog mindre markant i Region Midtjylland, hvor uddannelsesniveauet i Møbler og Beklædning i højere grad ligner Alle erhverv i regionen.

Beskæftigelsen i Design er jævnt fordelt på de forskellige uddannelsesniveauer. Det vil sige, at universitetsuddannede samt personer med kort eller mellemlang uddannelse er stærkt repræsenteret i det kreative designerhverv. Inden for Design har mere end halvdelen af alle beskæftigede en videregående uddannelse, hvilket gør sig gældende i Region Midtjylland såvel som i hele landet.

Tabel 3: Beskæftigede i Møbler, Beklædning, Design og Alle erhverv i den private sektor i Region Midtjylland og Hele landet opgjort efter uddannelsesniveau, november 2016

		Uden kompetencegivende uddannelse	Erhvervsfaglig uddannelse	Kort eller mellemlang uddannelse	Universitetsuddannelse
Hele landet	Alle erhverv	35%	36%	16%	13%
	Møbler og beklædning	42%	38%	13%	7%
	Design	24%	22%	24%	30%
Region Midtjylland	Alle erhverv	36%	39%	16%	10%
	Møbler og beklædning	37%	40%	16%	7%
	Design	21%	26%	28%	24%

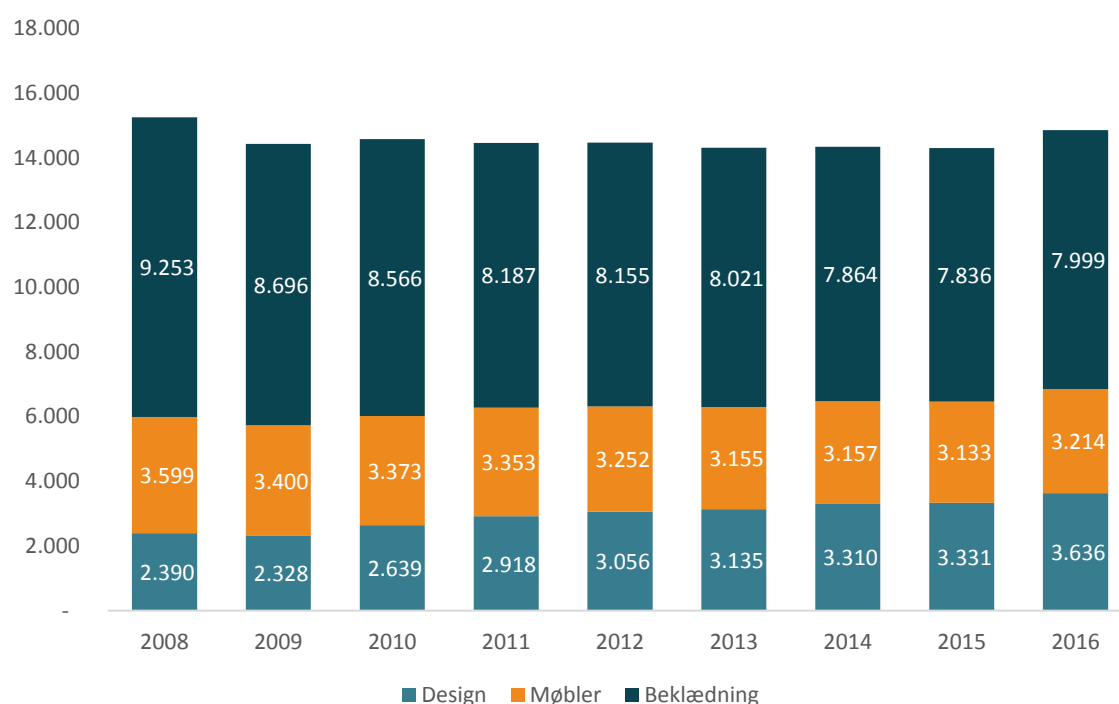
Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik, beregninger udført af eStatistik

6. Økonomiske nøgletal

I 2008 var der sammenlagt 15.242 virksomheder inden for de tre livsstilserhverv. Mere end 6 ud af 10 var inden for Beklædning, mens knap en fjerdedel var inden for Møbler og de resterende 16 procent inden for Design. Frem til 2016 har de tre brancher sammenlagt mistet knap 1.000 virksomheder, men i løbet af 2016 øgedes antallet med godt 500 virksomheder. Den individuelle udvikling i brancherne har været meget forskellig.

Både Møbler og Beklædning har haft en reduktion på omkring 10 procent i antallet af virksomheder, mens der har været en markant vækst i Design, hvor antallet af virksomheder er steget med mere end 50 procent. Det betyder, at der i 2016 er flere virksomheder inden for Design end inden for Møbler. På trods af faldet er Beklædning stadig den klart største af de tre brancher målt på antal virksomheder.

Figur 8: Antal firmaer i Møbler, Beklædning og Design, 2008-2016

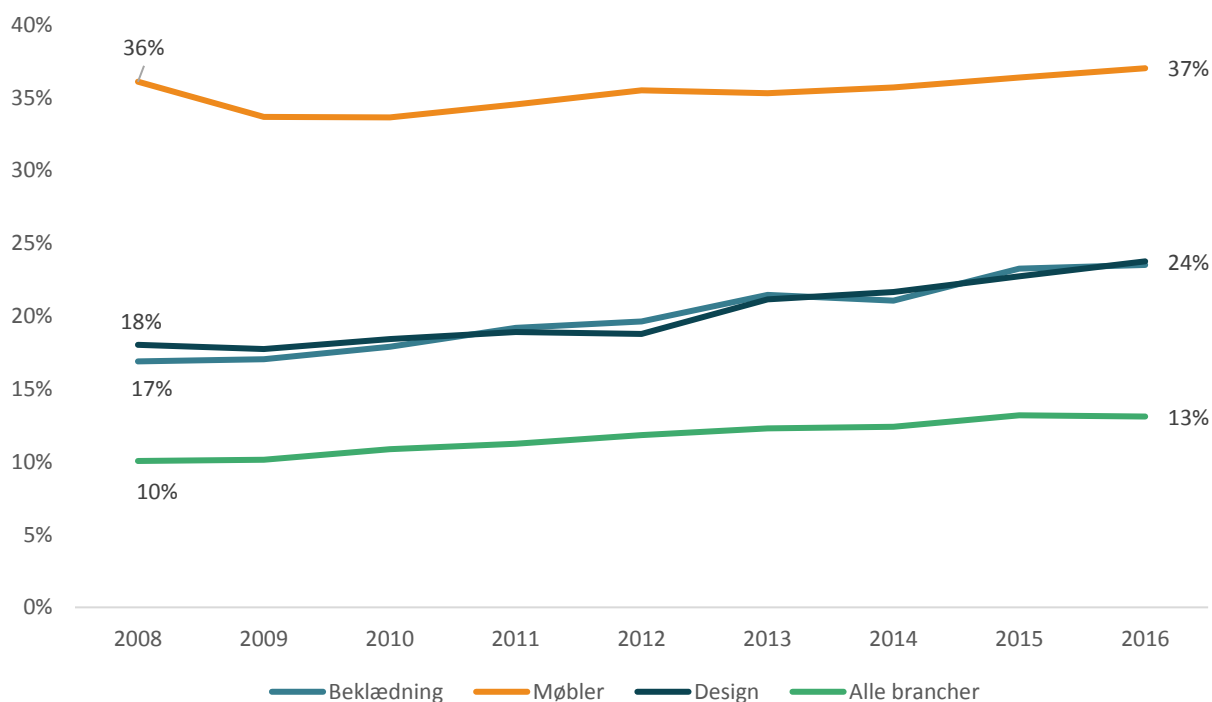
Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Generelfirmastatistik, beregninger udført af eStatistik

Stærk international orientering i livsstilserhvervene

Livsstilserhvervene er i høj grad internationalt orienterede. Andelen af eksportvirksomheder er væsentligt højere end i Alle erhverv, hvor 13 procent af virksomhederne er registrerede som eksportvirksomheder. Andelen af eksportvirksomheder er klart størst inden for Møbler, hvor flere end hver tredje virksomhed er eksportvirksomhed i 2016. Andelen af eksportvirksomheder inden for Møbler var med 34 procent lavest umiddelbart efter finanskrisen, men ligger meget konstant.

Andelen af virksomheder med eksport i Beklædning og Design følges ad gennem hele perioden. I begge tilfælde er andelen af eksportvirksomheder steget, så andelen i 2016 er 24 procent. I samme periode er andelen af eksportvirksomheder i Alle erhverv steget med 3 procentpoint.

Figur 9: Andelen af eksportvirksomheder opgjort på brancher, 2008-2016

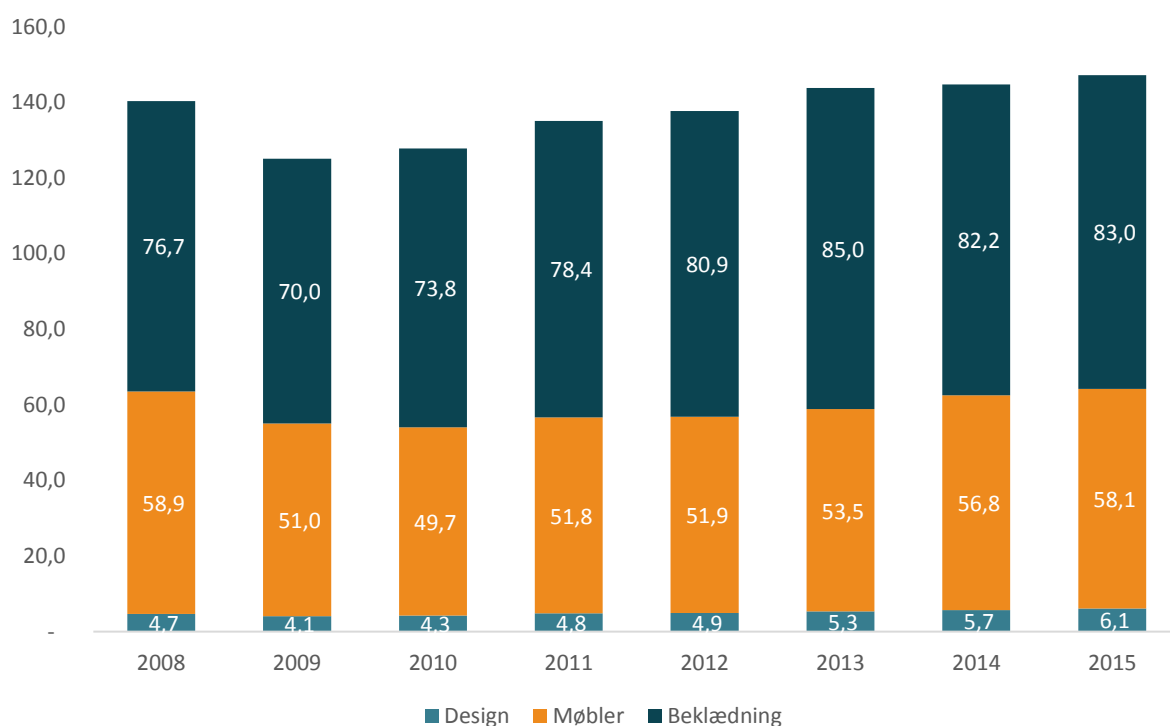

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Generelfirmastatistik, beregninger udført af eStatistik

I 2008 var den samlede omsætning i de tre livsstilserhverv 140 milliarder kroner. Inden for Beklædning var omsætningen knap 77 milliarder kroner, mens den var knap 59 milliarder kroner inden for Møbler og blot 4,7 milliarder kroner i Design. I forbindelse med finanskrisen faldt omsætningen i de tre livsstilserhverv samlet med 11 procent.

Siden 2009 har livsstilserhvervenes omsætning været støt stigende, så den i 2015 er 147 milliarder kroner. Den primære del af væksten er trukket af Beklædning, hvor omsætningen er steget med 6,3 milliarder kroner siden 2008 svarende til 8 procent. Inden for Møbler er der sket et faldt på knap 1 milliard kroner i samme periode, så omsætningen i 2015 er godt 58 milliarder kroner. Design har den største relative fremgang på 30 procent.

Figur 10: Omsætning i milliarder kroner opgjort på brancher, 2008-2015

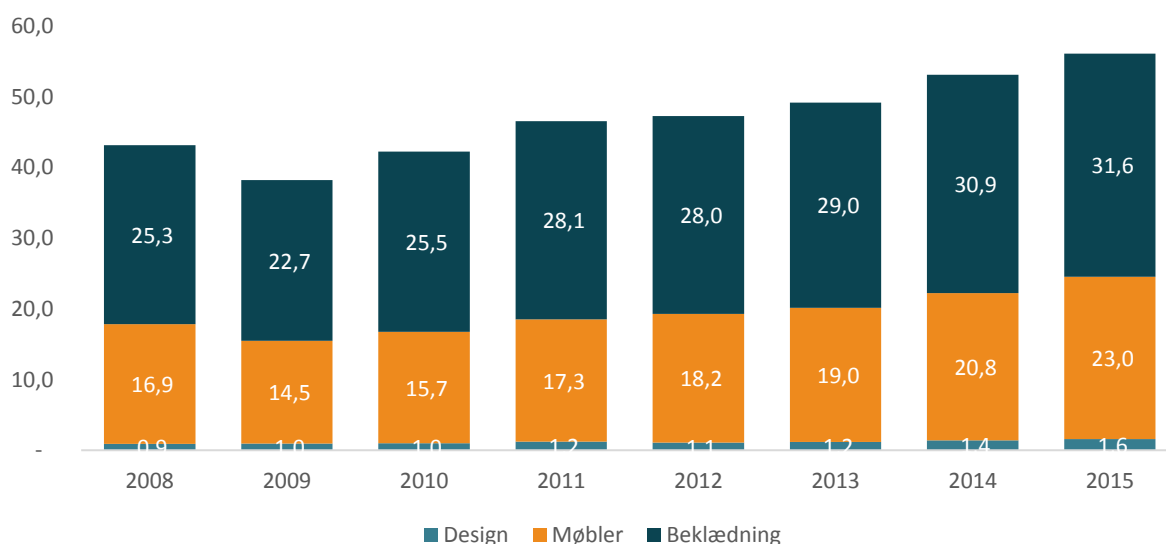

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Generelfirmastatistik, beregninger udført af eStatistik

Fra 2008 til 2015 er livsstilserhvervenes eksport steget fra 43 milliarder kroner til 56 milliarder kroner svarende til en stigning på 30 procent. Væksten i eksportomsætningen på 13 milliarder er derfor afgørende for den økonomiske fremgang, mens det indenlandske salg i 2015 endnu ikke helt var på samme niveau, som før finanskrisens start.

Eksportomsætningen er øget i alle tre livsstilserhverv, hvor Beklædning med 32 milliarder kroner fortsat tegner sig for den største del af eksporten. Møbler har øget eksporten til 23 milliarder kroner, mens Design udgør en begrænset del af den samlede eksportomsætning i livsstilserhvervene med 1,6 milliarder kroner.

Figur 11: Eksport i milliarder kroner opgjort på brancher, 2008-2015

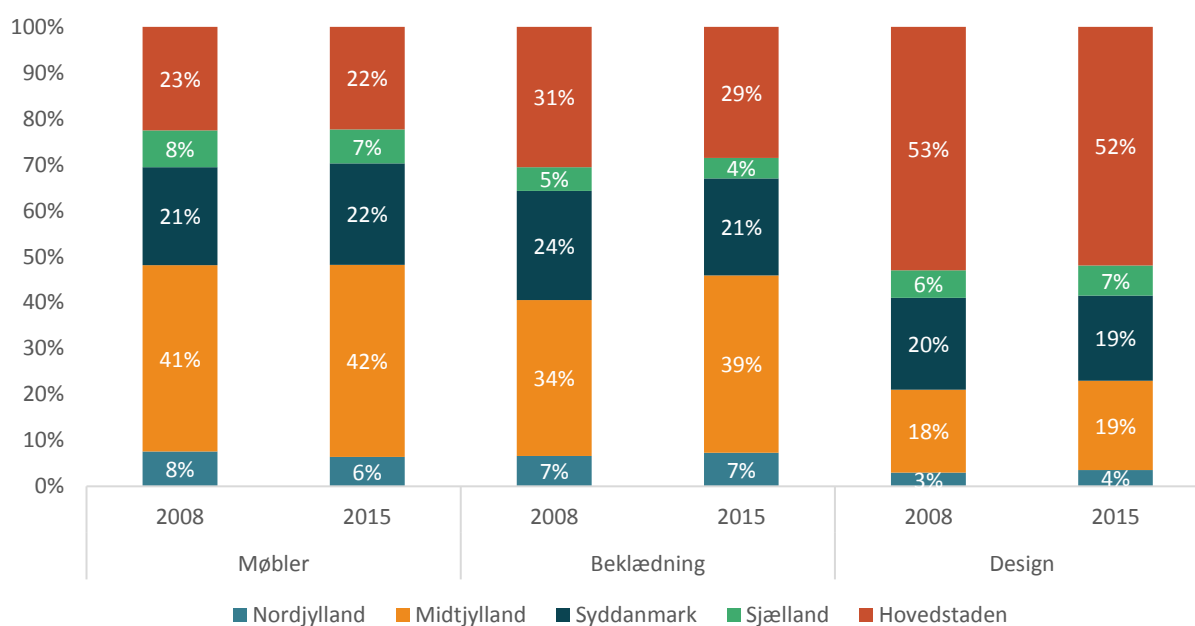
Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Generelfirmastatistik, beregninger udført af eStatistik

Figur 12 viser de tre livsstilserhvervs omsætning i årene 2008 og 2015 fordelt på regioner. I 2008 tegnede Region Midtjylland sig for over 40 procent af omsætningen inden for Møbler og var dermed den største region inden for branchen. Region Hovedstaden og Region Syddanmark tegnede sig for henholdsvis 23 og 21 procent, men de sidste to regioner begge havde 8 procent af omsætningen. Region Midtjyllands andel er steget et procentpoint fra 2008 til 2015, og der er generelt kun mindre forskydninger i regionernes indbyrdes andele.

Inden for Beklædning tegnede Region Midtjylland sig i 2008 for godt en tredjedel af omsætningen og var dermed en smule større end Region Hovedstaden. I 2015 er Region Midtjyllands andel øget til 39 procent, mens Region Hovedstadens er faldet til 29 procent.

Region Hovedstaden tegnede sig for over halvdelen af Design-omsætningen i 2008, mens Region Syddanmark og Midtjylland begge stod for cirka en femtedel. Andelene er stort set uændrede i 2015.

Figur 12: Omsætning opgjort på branche, region og år, 2008 og 2015

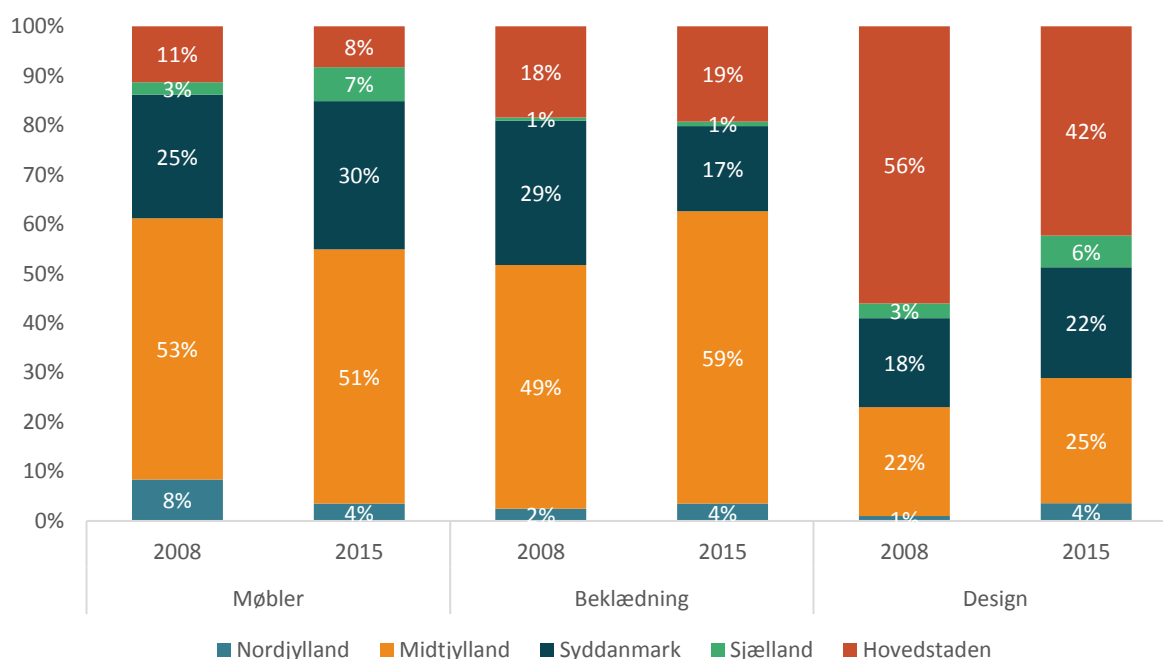

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Generelfirmastatistik, beregninger udført af eStatistik

Figur 13 viser tilsvarende livsstilserhvervenes eksportomsætning i årene 2008 og 2015 fordelt på regioner. Inden for både Møbler og Beklædning er eksporten i høj grad koncentreret i Region Midtjyllands virksomheder, der tegner sig for mere end halvdelen af den samlede eksport. Inden for Møbler ligger de største forskydninger dog i, at Region Syddanmark og Sjælland har øget deres andele af eksporten fra henholdsvis udgøre 25 og 3 procent til 30 og 7 procent. Det er bemærkelsesværdigt, at Region Midtjyllands eksportandel inden for Beklædning er yderligere forstærket fra 2008 til 2015, hvilket formentlig hænger sammen med udviklingen i større virksomheder som Bestseller, Hummel, DK Company mv.

Den generelle fremgang inden for Design afspejles også i eksportfordelingen. Mens Region Hovedstaden i 2008 tegnede sig for mere end halvdelen af branchens eksport, er eksporten i 2015 fordelt mere ud på de øvrige regioner, som alle har øget deres andel af Designerhvervets eksport.

Figur 13: Eksport opgjort på branche, region og år, 2008 og 2015

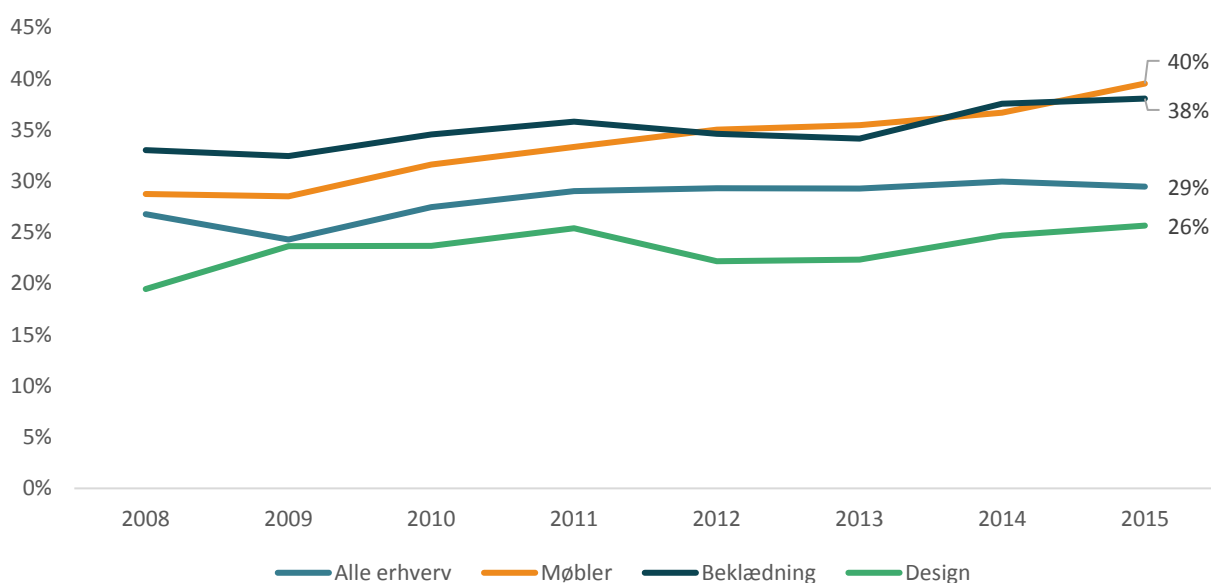

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Generelfirmastatistik, beregninger udført af eStatistik

Generelt har Møbler og Beklædning en højere eksportandel end Alle erhverv, mens Design ligger under. I Alle erhverv er eksportandelen øget med 2 procentpoint siden 2008, så den i 2015 ligger på 29 procent. Design har oplevet en stigning på 7 procentpoint, men den er primært foregået mellem 2008 og 2009. Møbler har haft en stigning i eksportandelen på 11 procentpoint, mens Beklædning er steget 45 procentpoint i samme periode.

Møbler indtager dermed positionen som den mest eksporttunge delbranche delbranche med en eksportandel på 38 procent af omsætningen. Inden for Beklædning kommer 38 procent af omsætningen fra eksport, mens det er en fjerdedel inden for Design.

Figur 13: Eksportens andel af omsætning opgjort på branche, 2008-2015

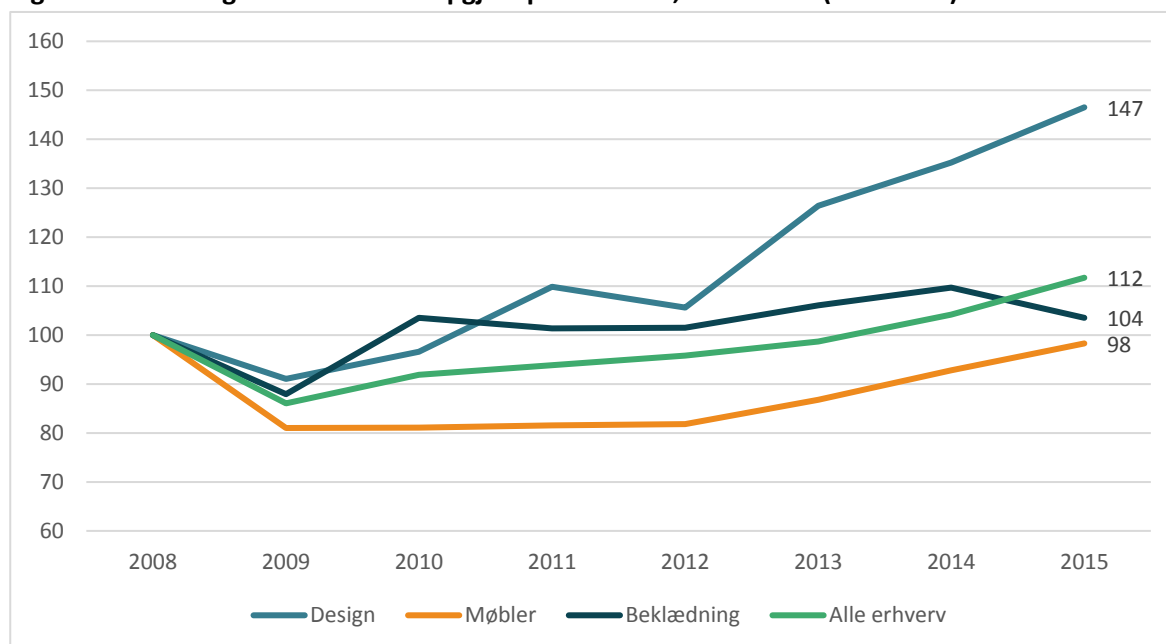

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Generelfirmastatistik, beregninger udført af eStatistik

Værditilvæksten faldt i de private byerhverv med 14 procent fra 2008 til 2009, men har siden været stigende, så den i 2015 ligger 12 procent højere end i 2008. Udviklingen i de tre livsstilserhverv har været meget forskellig. Design mistede knap 10 procent af værditilvæksten i forbindelse med krisen, men har efterfølgende haft en massiv vækst. Det betyder, at værditilvæksten i 2015 ligger 47 procent over niveauet fra 2008.

Beklædning blev ramt cirka lige så hårdt af krisen som de private byerhverv, men har efterfølgende haft en større vækst, så delbranchen i 2014 ligger 10 procent over niveauet fra 2008. Beklædning har dog haft et dyk på 6 procentpoint fra 2014 til 2015. Møbler blev ramt hårdest af finanskrisen og mistede knap 20 procent af værditilvæksten. Frem til 2012 var udviklingen flad, men vækst i de seneste tre år betyder, at værditilvæksten i 2014 kun ligger 2 procent under 2008.

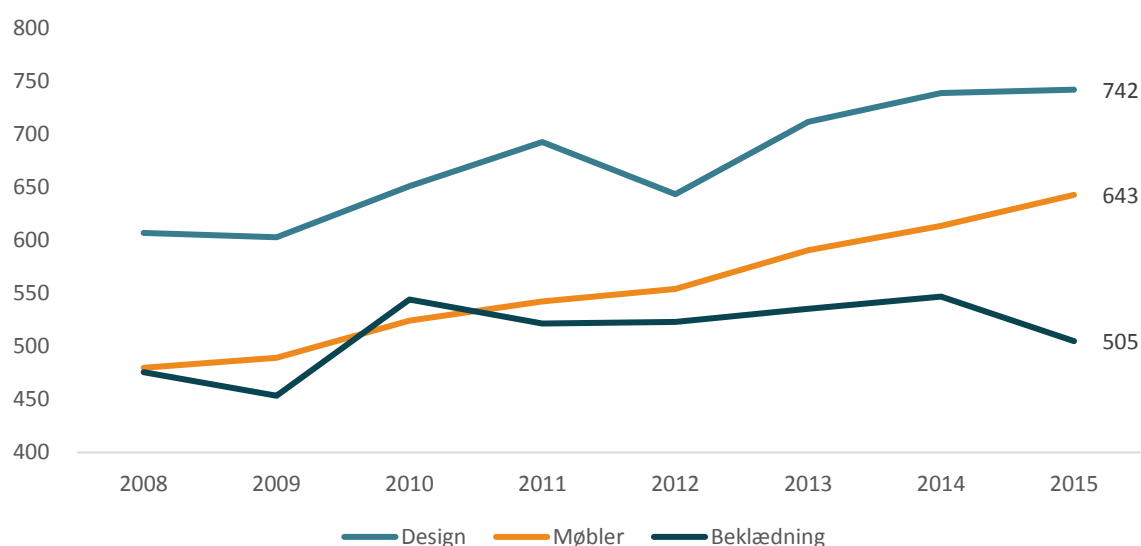
Figur 14: Udvikling i værditilvækst opgjort på brancher, 2008-2015 (2008=100)

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Generelfirmastatistik, beregninger udført af eStatistik

Selvom værditilvæksten i Møbler er faldet fra 2008 til 2015, er værditilvæksten per årsværk steget med 28 procent i samme periode. Forklaringen er, at beskæftigelsen er faldet mere end værditilvæksten (jf. figur 3). Stigningen betyder, at værditilvæksten per årsværk inden for Møbler er 643.000 kroner i 2014. Dette er højere end i Beklædning, hvor tallet er 505.000 og lavere end i Design, som har en værditilvækst på 739.000 per årsværk. Den øgede værditilvækst pr. årsværk udtrykker en forbedret produktivitet i livsstilserhvervene, dog med et dyk i beklædning fra 2014 til 2015.

Figur 15: Værditilvækst per årsværk i tusinde kr. opgjort på branche, 2008-2015

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Generelfirmastatistik, beregninger udført af eStatistik

Fordeling af omsætning på størrelse virksomheder og eksport

- 1) SMVer udgør 99,6% af alle virksomheder. Det gør de både for Møbler og beklædning og alle erhverv. Andelen af Mikrovirksomheder er lavere i Møbler og beklædning, der til gengæld har en større andel af små virksomheder (10-49 ansatte) og mellemstore (50-249).
- 2) Antal årsværk fordeler sig meget jævnt på alle virksomhedsgrupper i Møbler og beklædning. Mere end 70 procent af alle i Møbler og beklædning er beskæftiget i en SMV. I alle erhverv fylder de store væsentligt mere med 38 procent af det samlede antal årsværk.
- 3) I Møbler og beklædning tegner SMVerne sig for 64 procent af omsætningen for alle erhverv er denne andel kun 46 procent.
- 4) Eksporten er generelt samlet i de store virksomheder, der tegner sig for 73,4 procent af den samlede danske eksport. I Møbler og beklædning er denne andel "kun" 56,7%.

Tabel 1. Virksomheder, årsværk omsætning og eksport fordelt på virksomhedsstørrelse, 2015

		Mikro	Små	Mellemstore	Store
Virksomheder	Alle erhverv	90,5%	7,5%	1,6%	0,4%
	Møbler og beklædning	87,3%	10,0%	2,2%	0,4%
Årsværk	Alle erhverv	18,9%	22,4%	20,8%	37,9%
	Møbler og beklædning	23,4%	23,3%	24,4%	28,9%
Omsætning	Alle erhverv	13,6%	14,8%	17,7%	54,0%
	Møbler og beklædning	19,7%	20,7%	23,2%	36,4%
Eksport	Alle erhverv	2,9%	8,2%	15,5%	73,4%
	Møbler og beklædning	4,6%	14,6%	24,1%	56,7%

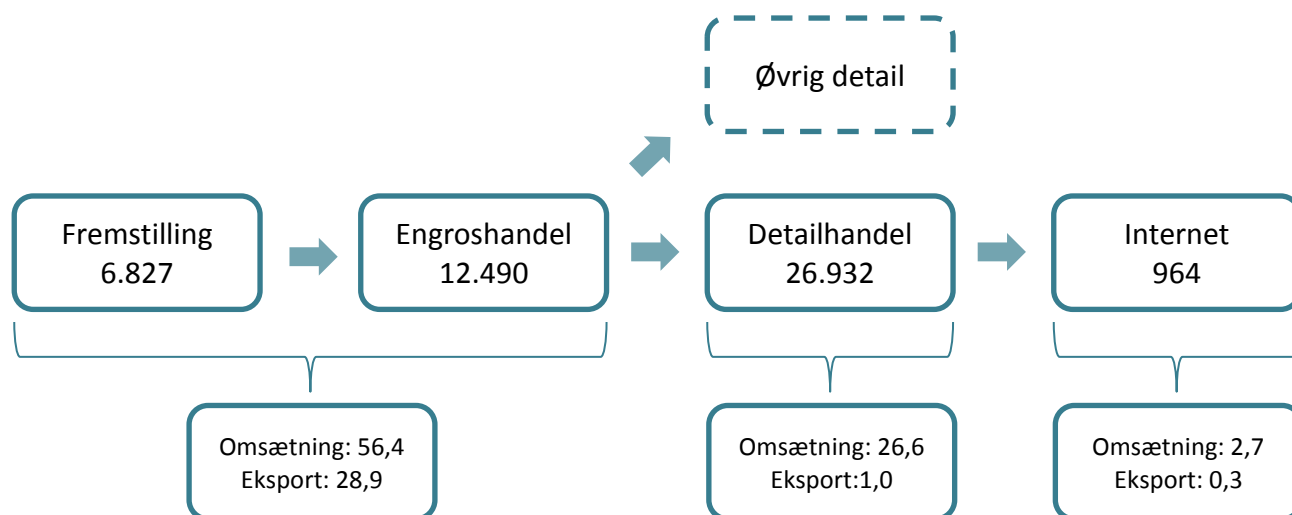
Kilde specialkørsel Danmarks Statistik Generel Firmastatistik

Figur 16 opsummerer beskæftigelsen, omsætningen og eksporten i Beklædning opgjort på værdikædens forskellige led. Fremstillingserhvervet beskæftigede 6.827 personer i 2016, hvilket svarer til 15 procent, mens 12.490 er beskæftiget ind for engroshandel svarende til 26 procent. Detailhandel er det største led i værdikæden målt på antal beskæftigede, med knap 27.000 personer svarende til 57 procent, mens kun 2 procent, eller 964 personer, er beskæftiget i de rene internetbutikker. Værdikædeopsplitningen viser at produktion af beklædning i Danmark, stort set er forsvundet.

Omsætningen og eksporten er opgjort for fremstilling og engroshandel under ét. Tilsammen omsætter de to led for 56,4 milliarder kroner, svarende til cirka to tredjedele af hele omsætningen inden for Beklædning. Omsætningen i fremstilling og engroshandel er trukket af en stor eksport på knap 30 milliarder kroner, hvilket er mere end halvdelen af den samlede omsætning i fremstilling og engroshandel. Detailhandel omsætter for 26,9 milliarder kroner og har næsten ingen eksport. Dette gør sig ligeledes gældende for detailhandel via internettet, som omsætter for 2,7 milliarder kroner.

Boksen "Øvrig detail" indikerer, at en del beskæftigelse og omsætning, som relaterer sig til beklædning, er placeret i virksomheder, som sælger andre produkter end beklædningsgenstande. Eksempelvis har Dansk Supermarked både beskæftigelse og omsætning relateret til beklædningsgenstande, selvom virksomheden er placeret inden for en anden branche.

Figur 16: Beskæftigelse, (2016) og omsætning og eksport (i mia. kr. 2015) i værdikæden Beklædnings individuelle led, 2016

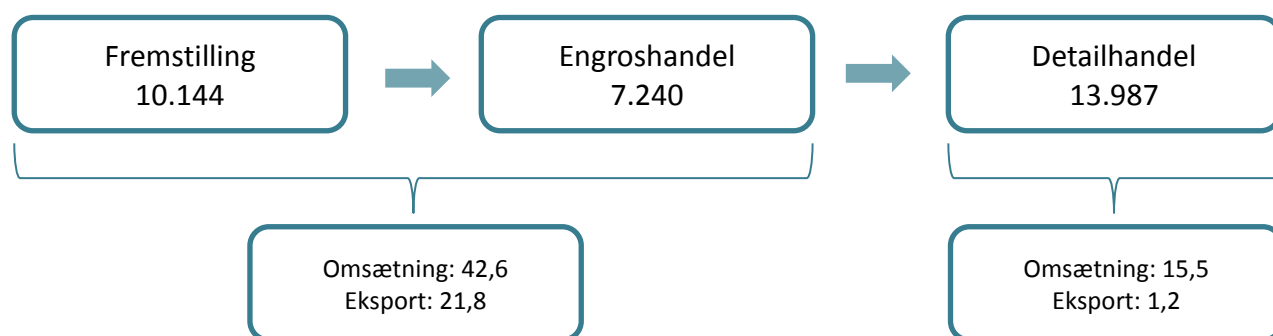

Kilde: Specialkørsel af Danmarks Statistiks registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS) og Generel Firmastatistik samt Firmaernes Køb og Salg

Detailhandel er det led i værdikæden, som bidrager med størst beskæftigelsen inden for Møbler. Her er 13.987 personer beskæftiget svarende til 45 procent. Inden for fremstilling er cirka 10.000 beskæftigede svarende til knap hver tredje, mens kun 7.240, eller 23 procent, er beskæftiget med engroshandel. I forhold til Beklædning er der dog markant flere beskæftigede inden for fremstilling, mens relativt færre er beskæftigede med engroshandel.

Fremstilling og engroshandel omsætter i alt for 42,6 milliarder kroner, hvoraf cirka halvdelen er eksport. Detailomsætningen er 15,5 milliarder kroner, hvoraf eksport udgør beskedne 7,7 procent.

Figur 17: Beskæftigelse, omsætning og eksport (mia. kr.) i værdikæden Møbblers individuelle led, 2014

Kilde: Specialkørsel af Danmarks Statistiks registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS) og Generel Firmastatistik samt Firmaernes Køb og Salg

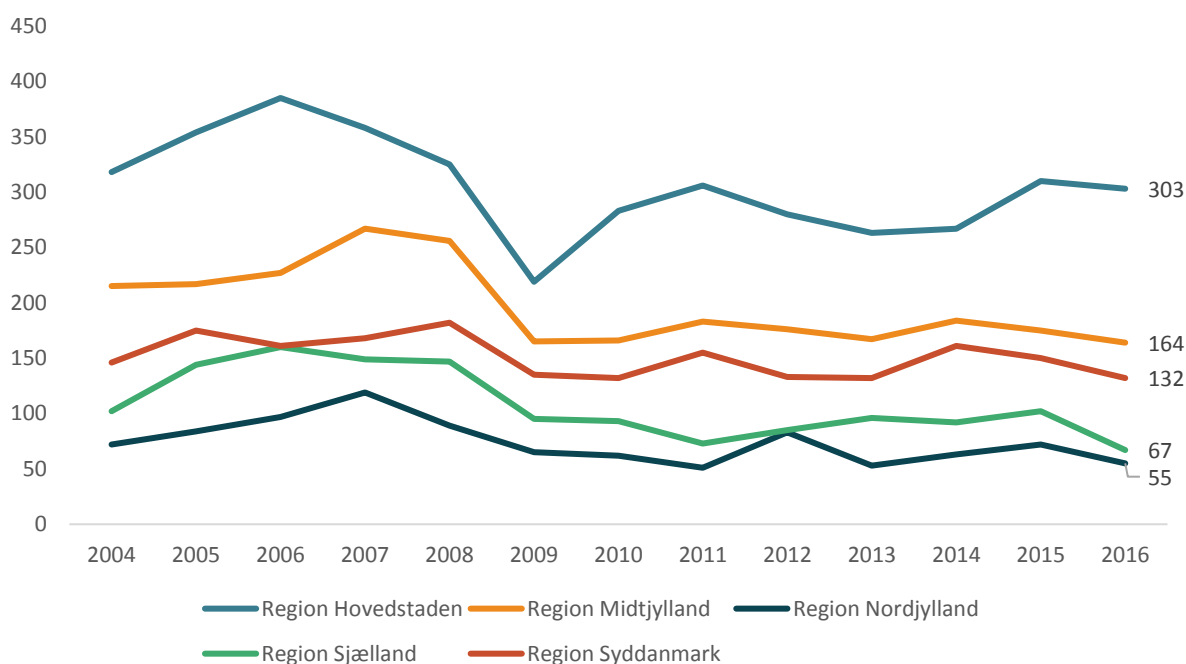
7. Vækst og overlevelse i nye virksomheder inden for Møbler, Beklædning og det kreative designerhverv

Øget iværksætteraktivitet efter finanskrisen

I 2016 blev der etableret 721 nye virksomheder inden for Møbler og Beklædning, der er tale om et fald i forhold til 2015, der var det bedste år målt på antal nyetableringer siden finanskrisen. Niveaulet toppede i 2007 med 1.061 nyetableringer, mens det stod værst til i 2009, hvor der blev etableret knap 36 procent færre virksomheder end to år tidligere. Siden 2009 er iværksætteraktiviteten inden for Møbler og Beklædning igen kommet på et lidt højere niveau, men der mangler fortsat cirka 300 virksomhedsetableringer om året før man er på samme niveau som under seneste højkonjunktur.

Region Hovedstaden har det største antal nyetableringer med 303 iværksættervirksomheder. Det udgør 42 procent af hele landets nyetablerede virksomheder. Region Midtjylland følger efter med 164 nyetableringer, mens Syddanmark havde 132 iværksættervirksomheder i 2016. Alle regioner har oplevet et fald i iværksætteraktiviteten fra 2015 til 2016.

Figur 18a: Antal nyetablerede virksomheder inden for Møbler og Beklædning, 2004-2016

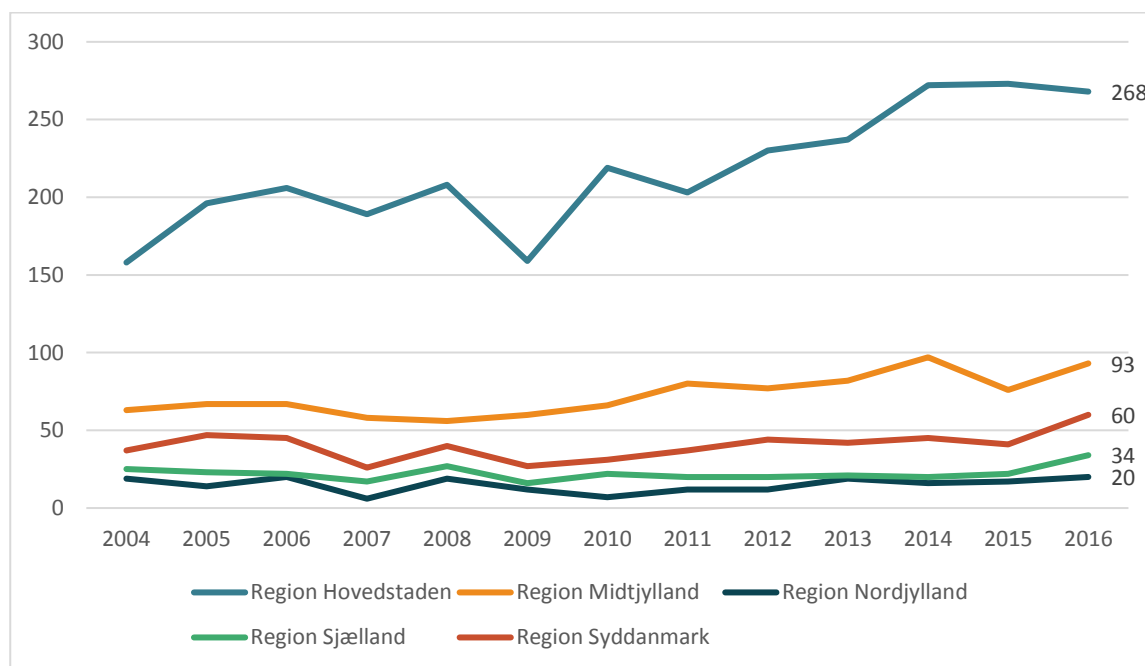
Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Iværksætterdatabasen, beregninger udført af eStatistik

Designbranchens iværksættere satte rekord i 2016, hvor 479 nye virksomheder blev etableret. Dette var 36 procent højere end under seneste højkonjunktur, og 6 procent højere end det tidligere rekordniveau fra 2014, hvor der var 450 nyetableringer.

I 2016 blev 268 virksomheder etableret i Region Hovedstaden, hvilket svarer til, at 56 procent af alle nyetablerede virksomheder inden for Design starter livet i hovedstadsregionen. Dette følger den historiske tendens, hvor Region Hovedstaden har været den dominerende region med omkring 60 procent af nyetableringerne.

Med 93 nyetableringer i 2016, svarende til 20 procent, følger Region Midtjylland med næsthøjest iværksætteraktivitet ligesom inden for Møbler og Beklædning. 13 procent af virksomhederne etableres i Region Syddanmark. Rekordåret 2016 skal ses i lyset af at Region Hovedstaden oplevede et mindre fald fra 2015 til 2016.

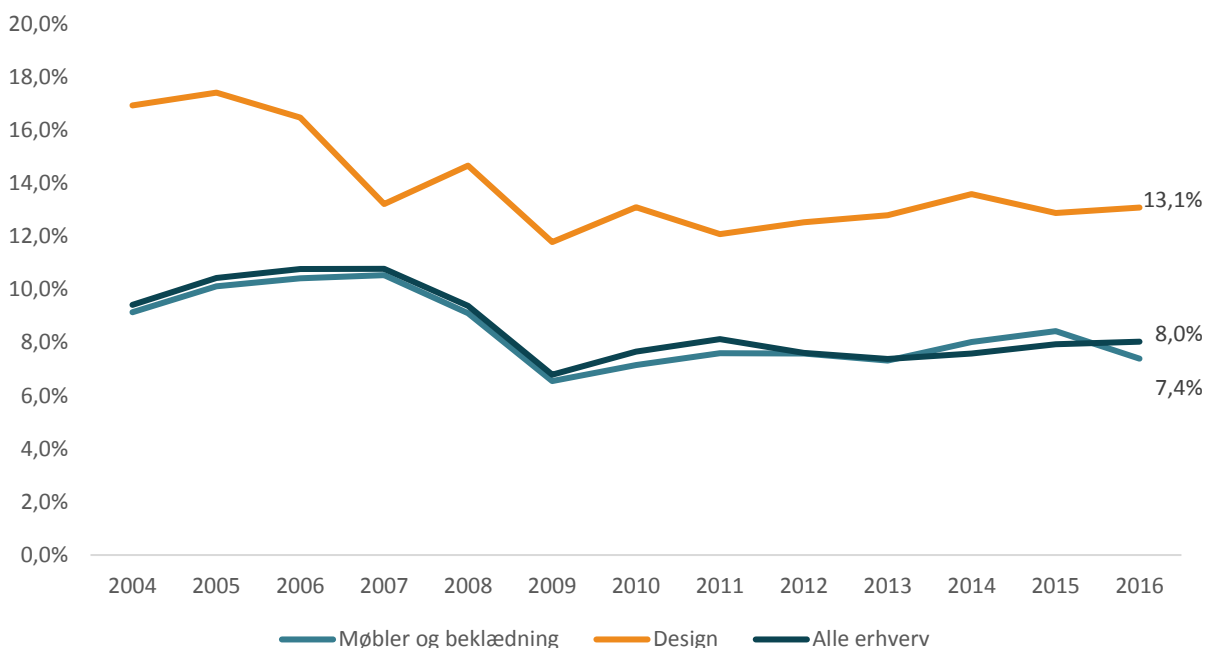
Figur 18b: Antal nyetablerede virksomheder inden for det kreative designerhverv, 2004-2016

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Iværksætterdatabasen, beregninger udført af eStatistik

Etableringsraten er et udtryk for fornyelsen i virksomhedsbestanden inden for en given sektor. Udviklingen i etableringsraten inden for Møbler og Beklædning afspejler i høj grad udviklingen i etableringsraten for Alle erhverv, mens fornyelsen er markant højere i Designbranchen. Etableringsraten var lavest under finanskrisen i 2009 både inden for Møbler og Beklædning, Design og Alle erhverv, hvorefter der været en jævn fremgang frem mod 2014. Etableringsraten i 2014 er dog fortsat væsentligt under niveauet fra før krisen for alle brancherne.

Figur 19: Etableringsraten for Møbler, Beklædning og Design og Alle erhverv i hele landet, 2001-2016

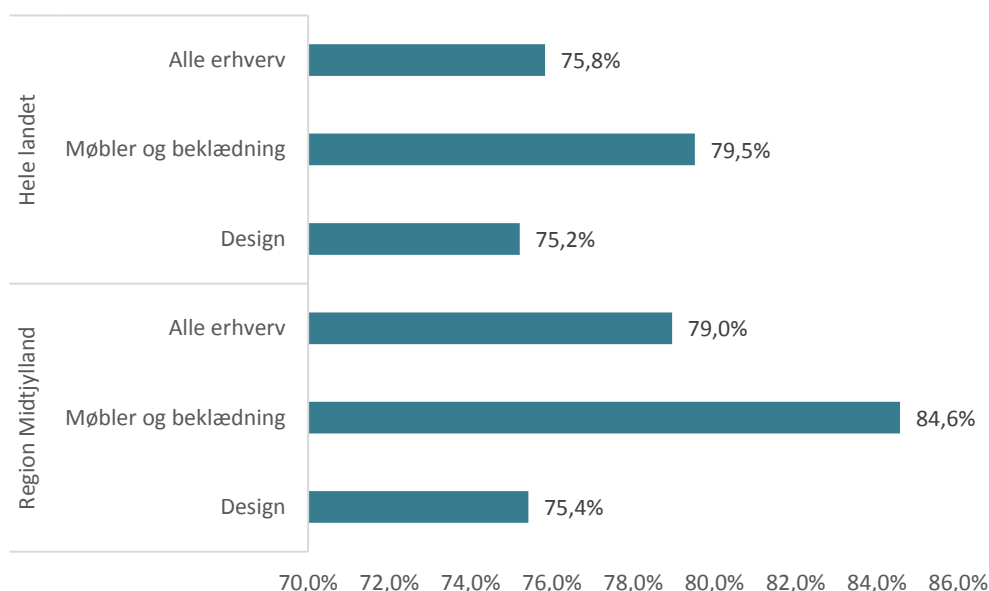

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Iværksætterdatabasen, beregninger udført af eStatistik

Iværksættervirksomheder inden for Møbler og Beklædning har større sandsynlighed for at overleve end iværksættervirksomheder på tværs af Alle erhverv. Mens 76 procent af nyetablerede virksomheder i Alle erhverv når at fejre 3 års fødselsdag, gælder tilsvarende for 80 procent inden for Møbler og Beklædning. Inden for Design overlever 75,2 procent, hvilket ligger under gennemsnittet for alle erhverv.

Billedet er lidt anderledes i Region Midtjylland, hvor flere nye virksomheder generelt overlever 3 år. Ligeledes er den 3-årige overlevelseshastighed markant højere inden for Møbler og Beklædning i det Midtjyske, mens kun 75,4 procent af de nye virksomheder inden for Design overlever mindst 3 år.

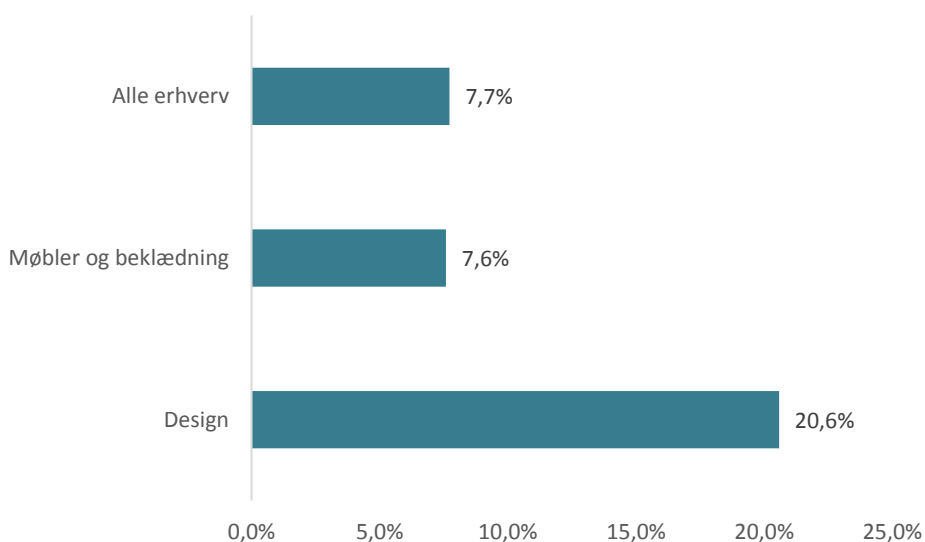
Figur 20: 3-årige overlevelseshastigheder for nyetablerede virksomheder i Region Midtjylland og Hele Landet opgjort på erhverv, 2016

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Iværksætterdatabasen og Erhvervsregisteret, beregninger udført af eStatistik

Iværksætterne har en stor del af ansvaret for beskæftigelsesfremgangen i Design. Iværksætterårgangene fra år 2009-2013 tegner sig således for mere end 20 procent af branchens beskæftigelse i november 2016. Til sammenligning ligger de seneste 5 iværksætterårganges beskæftigelsesandel på henholdsvis 7,7 og 7,6 procent i Alle erhverv og i Møbler og Beklædning.

Figur 21: Seneste 5 iværksætterårganges andel af beskæftigelsen i iværksætterbrancher

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik Iværksætterdatabasen og Registerbaseret Arbejdsstyrkestatistik

8. Bilag

Bilag 1 – Statistikgrundlag

Rapporten tager afsæt i fem af Danmarks Statistiks statistikker, henholdsvis eIndkomststatistikken, der viser antal fuldtidsstillinger, den Registerbaserede Arbejdsstyrkestatistik, der anvendes til at beskrive beskæftigelses- og uddannelsesforhold, den Generelle Firmastatistik, der anvendes til at beskrive de økonomiske nøgletal og Iværksætterstatistikken, der sammen med den Generelle Firmastatistik anvendes til at beskrive etableringsrater. Endelig anvendes Firmaernes køb og salg sammen med Iværksætterstatistikken og Erhvervsregisteret til at opgøre overlevelseshraten.

Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik

Den Registerbaserede Arbejdsstyrkestatistik (RAS) belyser befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet. Statistikken illustrerer arbejdsstyrken gennem blandt andet den socioøkonomiske status, branche, geografisk beliggenhed, uddannelsesniveau, arbejdsomfang, herkomst, køn og alder, og bruges i denne rapport, da man kan få opgørelser opgjort på de beskæftigedes arbejdssted. Det vil konkret sige, at statistikken giver mulighed for at opgøre, hvor mange der havde den primære beskæftigelse i Møbler og beklædning i Region Midtjylland.

eIndkomststatistikken

eIndkomststatistikken er som RAS en arbejdsstedsstatistik. Statistikken baserer sig på virksomhedernes indberetninger af eIndkomst og viser antal fuldtidsstillinger. Statistikken giver det mest opdaterede billede af beskæftigelsessituationen for lønmodtagere.

Generel firmastatistik

Hvert år offentliggøres en statistik der detaljeret beskriver alle aktive virksomheder i Danmark. Alle brancher bliver belyst i statistikken, der indeholder både økonomiske og beskæftigelsesmæssige oplysninger. Oplysningerne er fordelt på branche- og størrelsesgrupper.

Generel Firmastatistik opgør det samlede antal reelle firmaer i Danmark. Statistikken er anvendt i denne rapport til belysning af livsstilserhvervenes omsætnings- og eksportaktiviteter samt virksomhedernes værditilvækst. Statistikken bruges ligeledes i forbindelse med opgørelsen af etableringsrater. Den Generelle firmastatistik er mindre velegnet til at belyse regionale omsætnings og eksporttal, da al økonomisk aktivitet bliver registreret i forhold til hovedsædets placering.

Iværksætterstatistikken

Iværksætterstatistikken indeholder oplysninger om etablering af nye virksomheder, der følger definitionen af reelle virksomheder, som den er opgjort i den Generelle Firmastatistik. Det vil sige, at en iværksættervirksomhed skal præstere hvad der svarer til et halvt årsværk i virksomhedens første hele leveår.

Statistikken benyttes i denne rapport for at vise etablerings- og overlevelseshrater samt iværksætternes jobskabelse.

Firmaernes køb og salg

Firmaernes køb og salg er også kaldet momsstatistikken. Salg består af indenlandsk salg samt eksport af

varer og tjenester. Køb består af indenlandsk køb af varer og tjenester, samt import af varer fra udlandet. Statistikken belyser konjunktur- og erhvervsudviklingen i Danmark gennem disse tal, som opgøres på månedsbasis. Statistikken er ligeledes blevet anvendt til at korrigere omsætning og eksport for den ændrede brancheinddeling der er opgjort under internethandel.

Bilag 2 – Definitioner

Ressourceområdet Møbler og Beklædning

Danmarks Statistik opgør ressourceområder som et alternativ til den traditionelle brancheinddeling af virksomheder, eksempelvis industri, handel mv. Ressourceområderne indeholder de brancher der indgår i den enkelte værdikæde og giver et billede af sammenhængen mellem erhvervsområder ud fra det slutprodukt, som virksomhederne bidrager til. For eksempel indeholder ressourceområdet Fødevarer alt fra jord til bord, altså både produktion af råvarer, fødevareindustri (eksempelvis slagterier), detailhandel med fødevarer samt støtteerhverv.

Ressourceområderne er defineret ud fra firecifrede NACE-koder frem til 2014. Ifølge Danmarks Statistik var branchen "Detailhandel fra postordreforretninger" typisk med beklædningsgenstande, hvorfor branchen ligger under ressourceområdet Møbler og Beklædning. Efter at branchen i 2014 blev erstattet af en række delbrancher inden for internethandel, har det vist sig, at beklædning udgør en stadig mindre del af branchen. Eksempelvis er handel med dagligvarer steget i de senere år. Derfor er Beklædning rensset for de typer af internethandel, som ikke vedrører beklædningsgenstande i RAS-beskæftigelsestallene og omsætningstallene fra Generel Firmastatistik.

Derudover er servicedelen af værdikæden i både Møbler og Beklædning splittet op i henholdsvis engros- og detailhandel og for Beklædning ligeledes på internethandel med beklædning.

Overlevelsesrater

Den 3-årige overlevelsesrate i 2015 viser, hvor mange iværksættervirksomheder etableret i årene 2012 og 2013, der fortsat er økonomisk aktive i 2015 og registreret i Erhvervsregisteret ultimo 2015. Økonomisk aktivitet defineres i form af omsætning, køb, beskæftigelse, ATP-indbetalinger og/eller lønsumsafgift i en lang række registre.

Etableringsrater

Etableringsraten (senest 2014) viser, hvor mange nyopstartede virksomheder der er i et enkelt år i forhold til det samlede antal virksomheder. Etableringsraten udtrykker virksomhedsfornyelsen i et givent år.